

Kajaanin kaupunki

Sivistystoimiala

Kajaanin kaupungin perusopetuksen oppilaanohjauksen ohjaussuunnitelma

Sisällys

1. Johdanto	2
2. Ohjauksen järjestämisen rakenteet ja viitekehys.....	2
3. Ohjauksen järjestämisen toimintatavat	2
3.1 Vuosiluokat 1–2	2
3.2 Vuosiluokat 3–6	3
3.3 Vuosiluokat 7–9	3
3.4 Luokkamuotoinen ohjaus	3
3.5 Henkilökohtainen ohjaus	3
3.6 Pienryhmäohjaus	3
3.7 Ohjaus nivelvaiheissa ja siirtymissä.....	4
Esiopetuksesta perusopetukseen.....	4
6. luokalta 7. luokalle.....	4
9. vuosiluokalta siirtyminen toiselle asteelle	4
Ohjaus siirtymissä.....	4
4. Työn- ja vastuunjako ohjauksessa	5
5. Monialaiset verkostot ohjauksen tavoitteiden toteutumiseksi	8
6. Kodin ja koulun ohjausyhteistyö	9
7. Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus.....	9
8. Jatko-ohjaus perusopetuksen jälkeisiin opintoihin	10
9. Koulun työelämäyhteistyö ja työelämään tutustumisen (TET) järjestelyt	10

1. Johdanto

Kajaanin kaupungin perusopetuksen oppilaanohjauksen ohjaussuunnitelmassa kuvataan kaupunkitasoisesti ohjauksen suuntaviivat. Koulut täsmentävät kaupunkitasoista oppilaanohjauksen ohjaussuunnitelmaa vuosittain omissa lukuvuosisuunnitelmissaan.

2. Ohjauksen järjestämisen rakenteet ja viitekehys

Ohjaus on koko koulu yhteisön yhteinen tehtävä. Siihen osallistuvat kaikki lapsen ja nuoren kanssa toimivat koulun aikuiset. Onnistunut ohjaus edellyttää yhteistyötä myös huoltajien kanssa. Oppilaanohjauksen tehtävänä on edistää oppilaiden kasvua ja kehitystä siten, että jokainen oppilas pystyy kehittämään opiskeluvalmiuksiaan ja vuorovaikutustaitojaan sekä oppimaan elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Oppilaanohjaus tukee oppilaita tekemään omiin valmiuksiinsa, arvoihinsa ja lähtökohtiinsa sekä kiinnostukseensa perustuvia arkielämää, opiskelua, jatko-opintoja sekä tulevaisuutta koskevia päätöksiä ja valintoja. Oppilaanohjauksessa keskitytään oppimisen edistämiseen, itsetuntemukseen, työelämään ja koulutusmahdollisuuksiin. Oppilaanohjaus auttaa oppilasta ymmärtämään yhteiskuntaa ja työelämää. Sen avulla edistetään oikeudenmukaisuuden, yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja osallisuuden toteutumista sekä ehkäistään syrjäytymistä koulutuksesta ja työelämästä. Oppilaanohjaus muodostaa esiopetuksesta toiselle asteelle kestävä jatkumon.

3. Ohjauksen järjestämisen toimintatavat

Perusopetuksessa oppilaanohjaus alkaa vuosiluokkien 1–6 aikana eri oppiaineiden opetuksen ja koulun muun toiminnan yhteydessä. Opetussuunnitelman mukaan oppilaan tulee saada henkilökohtaista ohjausta opiskelunsa ja valintojensa tueksi sekä erilaisissa arkielämän kysymyksissä. Opetussuunnitelmaan on kirjattu oppilaanohjauksen tavoitteet ja sisällöt sekä yhteys laaja-alaiseen osaamiseen vuosiluokilla 1–6.

3.1 Vuosiluokat 1–2

Ohjaus toteutuu kiinteänä osana koulun muuta toimintaa. Ohjauksesta vastaa luokanopettaja yhdessä muiden opettajien kanssa. Oppilaanohjauksella edistetään oppilaiden opiskeluvalmiuksien ja -taitojen kehittymistä sekä tuetaan vähitellen kasvavaa vastuunottoa koulutyöstä sekä omista tehtävistä ja tavaroista.

3.2 Vuosiluokat 3–6

Ohjaus toteutuu pääosin eri oppiaineiden opetuksen ja koulun muun toiminnan yhteydessä, ohjaukseen voidaan myös varata oppitunteja. Oppilaanohjauksella tuetaan oppilaita muun muassa omien vahvuuksien tunnistamisessa sekä sosiaalisten taitojen ja ryhmässä toimimisen taitojen kehittämisessä.

3.3 Vuosiluokat 7–9

Opinto-ohjaajalla on päävastuu oppilaanohjauksen toteuttamisesta. Ohjauksen tehtävänä on muun muassa kehittää oppilaiden valmiuksia selviytyä muuttuvissa elämäntilanteissa, opintojen nivelvaiheissa sekä työuran siirtymissä. Ohjaus on erityisen tärkeää koulunkäynnin nivelvaiheissa, esimerkiksi oppilaan siirtyessä toiseen kouluun, sekä opintoihin liittyviä valintoja tehtäessä. Vuosiluokilla 7–9 oppilaanohjaus muodostuu opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti luokkamuotoisesta ohjauksesta, henkilökohtaisesta ohjauksesta, pienryhmäohjauksesta ja työelämään tutustumisesta. Lisäksi oppilaanohjaukseen kuuluu ohjaus nivelvaiheissa ja siirtymissä. Ohjaus sisältää myös tutustumiskäyntejä yrityksiin, oppilaitoksiin ja muihin yhteistyötahoihin.

3.4 Luokkamuotoinen ohjaus

Kajaanissa oppilaanohjauksen tuntijako on seuraava: 0,5 vuosiviikkotuntia 7. luokalla, 0,5 vuosiviikkotuntia 8. luokalla sekä 1 vuosiviikkotunti 9. luokalla. Oppilaanohjauksen tavoitteet ja sisällöt on määritelty Kajaanin perusopetuksen opetussuunnitelmassa.

3.5 Henkilökohtainen ohjaus

Henkilökohtaisen ohjauksen aikana keskustellaan opintoihin tai elämäntilanteeseen liittyvistä kysymyksistä sisältäen esimerkiksi oppilaan opintojen edistymisen ja koulunkäynnin tai urasuunnittelun ja jatko-opinnot. Oppilas voi käydä henkilökohtaisia ohjauskeskusteluja paitsi oppilaanohjaajan, myös esimerkiksi luokan- tai aineenopettajan kanssa.

3.6 Pienryhmäohjaus

Pienryhmäohjausta voidaan toteuttaa esimerkiksi silloin, kun oppilailta on samantapaisia ohjaustarpeita. Käsiteltäviä aiheita voivat olla esimerkiksi työelämään ja jatkokoulutukseen liittyvät asiat.

3.7 Ohjaus nivelvaiheissa ja siirtymissä

Esiopetuksesta perusopetukseen

Kajaanissa siirtymässä esiopetuksesta perusopetukseen noudatetaan esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmia.

6. luokalta 7. luokalle

Ohjauksen tavoitteena on tukea oppilaan sujuvaa siirtymistä 6. luokalta 7. luokalle. Oppilaan siirtymistä 6. vuosiluokalta 7. vuosiluokalle tuetaan koulun monialaisen oppilashuoltohenkilöstön välisellä yhteistyöllä. Koulujen välinen yhteistyö sekä yhteistyö huoltajan kanssa ovat tärkeitä. Koulut huolehtivat oppilaan opiskelun järjestämiseksi tarpeellisten tietojen siirrosta. Tarvittaessa tehdään myös moniammatillista yhteistyötä. Lisäksi huolehditaan, että oppilaat saavat nivelvaiheessa riittävästi tietoa tulevasta opiskelusta 7.–9. luokalla ja pääsevät tutustumaan kouluun.

9. vuosiluokalta siirtyminen toiselle asteelle

Perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen nivelvaiheessa ohjauksen tehtävänä on tukea oppilasta urasuunnittelussa ja toisen asteen koulutusvalinnoissa. Tavoitteena on sujuva siirtyminen ja riittävät valmiudet jatko-opintojen aloittamiseen. Perusopetuksen ja toisen asteen opetus- ja ohjaushenkilöstön yhteistyö sekä yhteistyö huoltajien kanssa ovat tärkeitä. Tarvittaessa tehdään myös moniammatillista yhteistyötä. Oppilaan opiskelun järjestämiseksi tarpeellisten tietojen siirrosta uuteen oppilaitokseen huolehditaan yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa. Oppilaanohjaaja seuraa perusopetuksen päättäneiden sijoittumista jatko-opintoihin ja huolehtii yhteishaussa ilman opiskelupaikkaa jääneiden ohjauksesta.

Ohjaus siirtymissä

Oppilaan koulupolulla voi olla nivelvaiheiden lisäksi myös muita siirtymiä, joissa ohjauksen merkitys korostuu. Tällaisia ovat esimerkiksi siirtyminen

- koulusta toiseen
- valmistavasta opetuksesta perusopetukseen
- yleisopetuksen ryhmästä oman koulun tai kaupunkitasoiseen erityisopetuksen pienryhmään (polikliiniset luokat)
- nuorten perusopetuksesta aikuisten perusopetukseen

- yleisopetuksesta joustavaan perusopetukseen (JOPO).

Jotta siirtymä olisi mahdollisimman sujuva, on olennaista huolehtia opiskelun järjestämisen kannalta olennaisen tiedon siirtymisestä yhteistyössä oppilaan, huoltajan ja koulun kanssa.

4. Työn- ja vastuunjako ohjauksessa

Koulun koko henkilöstöllä on vastuu ohjauksen opetussuunnitelman mukaisesta toteuttamisesta. Ohjausyhteistyön tavoitteena on luoda oppilaalle yhtenäinen oppimisen polku ja tukea tervettä kasvua ja kehitystä. Ohjaukseen kiinnitetään erityistä huomiota siirtymissä (mm. koulun/luokan vaihtaminen, JOPO, erityisluokat) ja opintojen nivelvaihekohtaisissa (esiopetus - perusopetus, 6. lk–7. lk, perusopetus - toinen aste). Lähtökohtana on oppilaan ohjaustarve.

Rehtori

- luo ohjaukselle toimintaedellytykset ja huolehtii, että oppilailla on mahdollisuus saada ohjausta opetussuunnitelman mukaisesti
- huolehtii siitä, että henkilökunnassa kaikki osallistuvat ohjaustyöhön ja että koko koulu ohjaa -ajattelu toteutuu
- luo ohjaukselle myönteisen ilmapiirin
- tukee ohjauksen suunnittelua ja yhteistyötä eri toimijoiden kesken
- huolehtii, että kaikilla ohjaukseen osallistuvilla on siihen edellytykset ja riittävät resurssit

Johtoryhmä ja koulun vastuutiimit

- jäsenet osallistuvat aktiivisesti ohjauksen toimintaedellytysten luomiseen koulussa ja koko koulu ohjaa -ajattelun toteuttamiseen

Oppilaanohjaaja

- on päävastuussa oppilaanohjauksen kokonaisuuden suunnittelusta, koordinoinnista ja toteuttamisesta vuosiluokilla 7–9
- antaa luokkamuotoista, pienryhmä- sekä henkilökohtaista ohjausta kasvun ja kehityksen tukemiseen, oppimiseen sekä ammatin- ja uravalintaan liittyen
- vastaa yhteishaun toteuttamisesta ja jälkiohjauksesta

- seuraa, ohjaa ja tukee oppilaiden koulunkäyntiä yhteistyössä luokanohjaajien/-valvojen, aineenopettajien ja oppilashuoltoon kuuluvien henkilöiden kanssa
- tekee ohjaukseen liittyvissä asioissa yhteistyötä aineenopettajien, luokanohjaajien/-valvojen, erityisopettajien ja oppilashuoltohenkilöstön sekä moniammatillisten toimijoiden kanssa
- huolehtii TET-jaksojen järjestämisestä
- ohjaa ja tukee oppilaita koulutuksen siirtymävaiheissa
- arvioi tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen tarpeen yhdessä luokanohjaajan/-valvojan ja erityisopettajan kanssa
- tekee moniammatillista ja verkostoyhteistyötä (esim. oppilaitokset, viranomaistaho, työelämätoimijat)
- ylläpitää ja kehittää ammatillista osaamistaan
- osallistuu ohjauksen kehittämiseen oppilaanohjaajien verkostossa
- osallistuu koulun työelämäyhteistyöhön

Luokanohjaaja/-valvoja

- toimii nimetyn luokanvalvontaryhmänsä oppilaiden lähiohjaajana ja vastaa yhteistyöstä sekä tiedonkulusta koulun ja kodin välillä
- seuraa oppilaidensa koulunkäynnin säännöllisyyttä ja koulumenestystä sekä ohjaa arjen ongelmatilanteissa
- motivoi, kannustaa ja rohkaisee oppilasta ja tukee oppilaiden osallisuutta kouluyhteisössä
- huolehtii yhdessä moniammatillisten toimijoiden kanssa ryhmäytymisestä ja tukee myönteistä kasvun ilmapiiriä (esim. luokanohjaajan/-valvojan tuokiot)
- huolehtii yhteistyössä erityisopettajan ja huoltajan kanssa pedagogisten asiakirjojen prosessista ja päivittämisestä

Luokanopettaja

- on päävastuussa vuosiluokilla 1–6 ohjauksen suunnittelusta ja toteutuksesta
- opettaa oppimistaitoja, auttaa oppimisvaikeuksissa ja ohjaa alaluokilla tehtävissä oppiainevalinnoissa
- antaa oppilaalle ohjaavaa ja kannustavaa palautetta edistymisestä ja oppimisesta
- vastaa luokan jatkuvasta ryhmäytymisestä ja hyvän yhteishengen ylläpitämisestä

- tutustuttaa oppilaat ammatteihin ja työelämään
- seuraa, ohjaa ja tukee oppilaiden koulunkäyntiä yhteistyössä muun henkilöstön ja rehtorin kanssa
- kartoittaa omien oppilaidensa tuen tarpeet ja suunnittelee ja toteuttaa tukitoimet yhteistyössä huoltajien, opettajien ja oppilashuollon kanssa
- tekee yhteistyötä esi- ja perusopetuksen muiden opettajien ja ohjaushenkilöstön kanssa koulutuksen siirtymävaiheissa
- tekee huoltajien kanssa yhteistyötä ja käy säännöllisesti keskusteluita oppilaan koulunkäynnin sujumisesta

Aineenopettaja

- on omassa oppiaineessaan opetuksen ja pedagogisen ohjauksen asiantuntija
- ohjaa oppilasta erilaisten opiskelustrategioiden tunnistamisessa ja kehittämisessä
- antaa oppilaalle ohjaavaa ja kannustavaa palautetta edistymisestä ja oppimisesta
- seuraa ja arvioi oppilaan oppimista sekä informoi huoltajaa ja luokanohjaajaa /-valvojaa oppilaan arvioinnista ja menestymisestä oppiaineessa
- kartoittaa oppilaan tuen tarpeita oppiaineessaan, osallistuu tukitoimien suunnitteluun ja toteutukseen yhteistyössä erityisopettajan ja muiden opettajien kanssa
- tunnistaa ja huomioi oman oppiaineensa tavoitteissa ja sisällöissä yhteydet ammatteihin, työelämään ja jatko-opintoihin sekä tulevaisuuden osaamistarpeet
- tukee toiminnallaan oppilaiden ja opetusryhmän hyvinvointia ja tekee yhteistyötä luokanohjaajan / -valvojan, erityisopettajan ja oppilashuollon henkilöstön kanssa
- ohjaa oppilasta havainnoimaan ja arvioimaan omaa ja yhteistä työskentelyä

Laaja-alainen erityisopettaja

- on erityisopetuksen asiantuntija koulussa
- antaa joustavin järjestelyin opetusta ja tukea erityisen, tehostetun tai yleisen tuen tarpeen oppilaille
- osallistuu oppimisvaikeuksien ennaltaehkäisyyn, tunnistamiseen, tukitoimien suunnitteluun ja tuen toteutukseen yhteistyössä muun opetus- ja ohjaushenkilöstön kanssa
- osallistuu pedagogisten asiakirjojen sisällön laatimiseen
- tekee erilaisia oppimiseen liittyviä kartoituksia (esim. lukiseulat ja testit)

- tukee erityisen ja tehostetun tuen oppilaiden siirtymistä jatko-opintoihin yhteistyössä oppilaanohjaajan kanssa (erityistarpeiden kartoittaminen, hakemuksiin liittyvät lausunnot, tiedonsiirto nivelvaiheessa)

Erityisluokanopettaja

- on oman luokkansa erityisopetuksen asiantuntija
- antaa joustavin järjestelyin opetusta ja tukea erityisen tuen oppilaille
- osallistuu oppimisvaikeuksien tunnistamiseen, tukitoimien suunnitteluun ja tuen toteutukseen yhteistyössä muun opetus- ja ohjaushenkilöstön kanssa
- laatii pedagogisten asiakirjojen sisällöt
- tukee erityisen tuen oppilaiden siirtymistä jatko-opintoihin yhteistyössä oppilaanohjaajan kanssa (erityistarpeiden kartoittaminen, hakemuksiin liittyvät lausunnot, tiedonsiirto nivelvaiheessa)

Koulunkäyntiavustaja

- toimii opettajan apuna yleisopetuksessa tai erityisopetuksessa
- tukee oppilasta luokka- ja ohjaustilanteissa koulupäivän aikana (välitunnit, siirtymät)

Lisäksi koulun muu henkilökunta osallistuu päivittäisen työnsä kautta oppilaiden kasvatukseen ja ohjauksen tukemiseen.

5. Monialaiset verkostot ohjauksen tavoitteiden toteutumiseksi

Oppilaanohjauksessa tehdään yhteistyötä sekä koulun sisällä että ulkopuolisten yhteistyötahojen kanssa. Ohjauksen yhteistyöverkosto muotoutuu ohjaustehtävän ja oppilaiden ohjaustarpeiden mukaan. Oppilaanohjauksen verkostot koulun ulkopuolella ovat monimuotoiset. Koulun eri toimijat tekevät ohjausyhteistyötä eri koulujen ja oppilaitosten, eri hallinnonalojen, järjestöjen ja elinkeinoelämän kesken. Yhteistyö tukee muun muassa oppilaan kasvua ja kehitystä, jatko-opintovalmiuksien kehittymistä ja sujuvaa siirtymistä jatko-opintoihin. Perusopetuksen aikana ohjausta tukevia yhteistyökumppaneita ovat mm.

- viranomaistahot, esim. nuorisotyö, sosiaali- ja terveystyö, maahanmuuttajapalvelut, poliisi

- lasten ja nuorten palvelut, esim. iltapäivätoiminta, kerhotyö, harrastustoiminta, etsivä nuorisotyö, Ohjaamo Nuppa
- työelämän edustajat, paikalliset yritykset ja työpaikat
- järjestöt ja yhdistykset, esim. TAT, kerhotoiminta, harrastustoiminta
- seurakunnat
- TE-palvelut, esim. yhteistyö oppilaan urasuunnittelussa
- toisen asteen oppilaitokset, lukion aikuislinja, muut oppilaitokset, korkeakoulut
- perusopetuksen oppilaanohjaajien verkosto
- yhteistyöverkosto Kajaanin lukion, Kainuun ammattiopiston ja Kajaanin ammattikorkeakoulun kanssa
- Opetushallituksen ohjaus- ja neuvontapalvelu, yhteishakujärjestelmä

6. Kodin ja koulun ohjausyhteistyö

Vanhemmilla on ensisijainen vastuu lapsensa kasvatuksesta. Koulu vastaa oppilaan opetuksesta ja kasvatuksesta kouluyhteisön jäsenenä. Koulun ja huoltajien välillä tehdään vuorovaikutuksellista yhteistyötä koko koulupolun ajan. Kodin ja koulun välinen yhteistyö on osallistavaa, suunnitelmallista ja säännöllistä. Kodin ja koulun yhteistyö on kuvattu koulun opetussuunnitelmassa.

Ohjauksen näkökulmasta erityisen tärkeää on yhteistyö nivelvaiheissa: 6. luokalta 7. luokalle siirryttäessä sekä päättöluokkalaisten jatko-opintojen ohjauksessa. Huoltajille tarjotaan tietoa ja tukea lapsensa tulevaisuuden suunnitteluun. Koulussa järjestetään vuosittain vanhempainiltoja mm. opetuksen nivelvaiheissa sekä nuoren hakeutuessa jatko-opintoihin. Lisäksi oppilasta ja huoltajia tavataan tarvittaessa.

7. Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus

Oppilaalla, joka tarvitsee perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvä tukea, on oikeus saada oppilaanohjauksen lisäksi tarpeidensa mukaista tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta vuosiluokilla 8 ja 9. Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa painopisteenä on oppilaan jatko-opintovalmiuksien kehittäminen sekä ohjaaminen oppilaalle sopiviin jatko-opintoihin. Tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen tarpeen arvioi ensisijaisesti oppilaanohjaaja oppilaanohjauksen

sisältöjen ja tavoitteiden näkökulmasta yhteistyössä tehostetun ohjauksen oppilaanohjaajan (TOPO) kanssa.

Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa oppilaalle annetaan henkilökohtaista ja muuta oppilaanohjausta sekä laaditaan henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma. Henkilökohtaiseen jatko-opintosuunnitelmaan kirjataan oppilaan vahvuuksia sekä tavoitteita siirtymisestä perusopetuksen jälkeisiin opintoihin. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen tarjotaan mahdollisuuksia tutustua oppilaalle soveltuviin perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintomahdollisuuksiin.

8. Jatko-ohjaus perusopetuksen jälkeisiin opintoihin

Jatko-opintoihin liittyvä ohjaus on aloitettava riittävän varhain. Ohjauksessa tulee ottaa huomioon oppilaan yksilölliset taipumukset, oppimisen ja opiskelun tuen tarve sekä työmarkkinoiden muutokset. Tavoitteena on, että jokaiselle oppilaalle löytyy jatko-opiskelupaikka, jossa oppilas jatkaa oppivelvollisuuden suorittamista perusopetuksen jälkeen. Lisäksi ohjauksessa kannustetaan elinikäiseen oppimiseen.

Perusopetuksen järjestäjän ohjaus- ja valvontavastuu päättyy, kun oppivelvollinen aloittaa opintonsa seuraavassa oppilaitoksessa. Tällöin ohjaus- ja valvontavastuu siirtyy seuraavalle koulutuksen järjestäjälle laajennetun oppivelvollisuuden mukaan. Jos oppivelvollinen nuori on vielä kesän jälkeen ilman opiskelupaikkaa, perusopetuksen järjestäjän tulee ilmoittaa tästä nuoren asuinkunnalle, ja vastuu ohjauksesta ja valvonnasta siirtyy asuinkunnalle.

9. Koulun työelämäyhteistyö ja työelämään tutustumisen (TET) järjestelyt

Perusopetuksen oppilaanohjauksen yhtenä painopisteenä on työelämätaidot ja yrittäjäyys. Tavoitteena on edistää oppilaan kiinnostusta ja myönteistä asennetta työtä ja työelämää kohtaan sekä vahvistaa siihen liittyvää tietämystä. Koulun työelämäyhteistyön toteuttamisen tapoja ovat muun muassa eri alojen ammattilaisten ja asiantuntijoiden vierailut oppitunneilla, opintokäynnit tai virtuaaliset vierailut työpaikoille ja yrityksiin, yhteistyöprojektit sekä työelämään tutustumisjaksot (TET).

Kajaanissa työelämään tutustuminen (TET) on järjestetty seuraavasti:

7.lk yksi koulupäivä ensisijaisesti huoltajan työpaikalla

8.lk yksi kouluviikko oppilaan itse hakemassa työpaikassa

9.lk yksi kouluviikko oppilaan itse hakemassa työpaikassa

Lisäksi järjestetään koulu-/luokkakohtaisia sisäisiä TET-harjoitteluja.

Työelämäyhteistyötä toteutetaan myös eri oppiaineiden opetuksessa, esimerkiksi valinnaisaineissa. Opettajat hyödyntävät työssään ajantasaista tietoa jatko-opinnoista, työelämästä ja työtehtävistä sekä niissä tapahtuvista muutoksista. Tehtävänä on opastaa, ohjata ja tiedottaa oman alansa ja aineensa mahdollisuuksista ammatteihin ja jatko-opintoihin. Yhteistyökumppaneina voivat toimia esimerkiksi huoltajat, yritykset, järjestöt ja toisen asteen oppilaitokset.

Kajaanin perusopetuksen oppilaanohjauksen opetussuunnitelman kohdassa Työelämä- ja yrittäjyyspolku (OPS 2016), kuvataan, miten eri kouluasteilla Kajaanissa toteutetaan koulujen ja oppilaitosten työelämäyhteistyötä tukevaa yrittäjyyskasvatusta.